

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

WICEPREZES

KSS.410.1.10.2026

**Pan
Lech Parell
Urząd do Spraw Kombatantów i Osób
Represjonowanych
ul. Wspólna 2/4 00-926 Warszawa**

Wystąpienie pokontrolne

**P/26/001 Wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 54 –
Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa.

Kierownik jednostki kontrolowanej

Lech Parell, Szef Urzędu, od 20 lutego 2024 r.

Zakres przedmiotowy kontroli

1. Ocena realizacji wydatków budżetu państwa.
2. Prawdliwość i rzetelność sprawozdań.

Okres objęty kontrolą

Rok 2025 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2025.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Departament Spraw Socjalnych.

Kontroler

Krzysztof Barej, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 19/2026 z dnia 8 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 1-2, 27)

---

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego w 2025 r. pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności przez dysponenta części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych² oraz ocena wykonania planu finansowego dysponenta III stopnia funkcjonującego w ramach tej części budżetu państwa.

Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa;
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2025 r. w zakresie operacji finansowych;
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań;
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³, w tym: nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 54 - Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

---

² Dalej: Urząd.

³ Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm., dalej: ufp.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Szczegółowa kontrola wybranych zapisów i dokumentów księgowych, stanowiących 26,4% zrealizowanych wydatków pozapłacowych⁵ przez dysponenta części 54 wykazała, że wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad dokonywania wydatków ze środków publicznych, w granicach kwot określonych w planie finansowym oraz z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp.

Urząd, zgodnie z przyjętym planem i w ramach obowiązujących Indywidualnych Planów Rozwoju Zawodowego⁶ prawidłowo realizował szkolenia pracowników. Także wypłacone ekwiwalenty za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, z uwagi na rozwiązanie lub wygaśnięcie stosunku pracy, były zasadne.

Dysponent części 54 prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu, monitorując na bieżąco wydatki, realizację celów i zadań.

Analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań rocznych i za IV kwartał 2025 r. wykazała, że zostały one sporządzone prawidłowo. Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewnił w sposób racjonalny prawidłowość ich sporządzenia pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

Urząd realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego⁸, w tym zapewnienie kombatantom i działaczom antykomunistycznej opozycji, a także ofiarom represji reżimów totalitarnych pomocy i szczególnej opieki, przyznawanie uprawnień ustawowych oraz upowszechnianie tradycji walk o suwerenność i niepodległość Polski.

(akta kontroli, str. 3, 1775)

---

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, NIK formułuje ocenę w formie opisowej.

⁵ Kwota 3259,4 tys. zł (z wydatków pozapłacowych o wartości 13 936,4 tys. zł) dobrana metodą monetarną MUS i uzupełniona o dobór celowy.

⁶ Dalej: IPRZ,

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę częściową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, NIK formułuje ocenę w formie opisowej.

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 2039, ze zm., dalej: ustawa o kombatantach.

1. Wydatki

1.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

1. W 2025 r. Urząd zrealizował wydatki w wysokości 481 264,9 tys. zł (99,9% planu po zmianach). W porównaniu do roku 2024 były one wyższe o 92 800,6 tys. zł, tj. o 23,9%.

W 2025 r. wydatki obejmowały:

- świadczenia na rzecz osób fizycznych w wysokości 441 825,6 tys. zł,
- wydatki bieżące jednostek budżetowych w wysokości 36 330,3 tys. zł,
- dotacje i subwencje w wysokości 2739,0 tys. zł,
- wydatki majątkowe w wysokości 370,0 tys. zł.

W trakcie roku budżetowego Szef Urzędu, zgodnie z art. 171 ust. 1 ufp, wydał 13 decyzji na podstawie, których dokonano przeniesienia wydatków pomiędzy paragrafami w obrębie tego samego działu (zmniejszenia i zwiększenia) w łącznej wysokości 26 516,0 tys. zł.

(akta kontroli, str. 291-306, 1753-1754)

2. Wydatki na świadczenia pieniężne na rzecz osób fizycznych poniesione w 2025 r. w wysokości 441 825,6 tys. zł (100,0% planu po zmianach) były wyższe o 25,4% od wydatków poniesionych na ten cel w 2024 r. Wzrost wydatków na świadczenia w 2025 r. wynikał głównie:

- ze wzrostu liczby uprawnionych do otrzymania świadczeń pieniężnych wypłacanych działaczom opozycji antykomunistycznej oraz osobom represjonowanym z powodów politycznych o 495 osób⁹ (z 15 334 w 2024 r. do 15 829 w 2025 r.);
- z waloryzacji świadczeń dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych od 1 marca 2025 r. (z 1781,0 zł do 1878,9 zł);
- ze wzrostu pomocy pieniężnej z 8865,8 tys. zł w 2024 r. do 20 758,2 tys. zł w 2025 r.;
- ze wzrostu wypłat dla sybiraków z 599,1 tys. zł do 6620,8 tys. zł, co było następstwem zwiększonej liczby wniosków (z 59 do 627¹⁰) o przyznanie świadczenia na podstawie ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich¹¹.

W ramach Państwowego Funduszu Kombatanów¹² wydatkowano 77 127,1 tys. zł, co stanowiło 99,8% planu po zmianach i 16,0% wydatków ogółem. Środki te przeznaczono głównie na pomoc pieniężną dla kombatanów i osób uprawnionych na podstawie ustawy o kombatanach – w kwocie 69 581,0 tys. zł. W 2025 r. wydatki PFK były wyższe od poniesionych w 2024 r. o 38 592,0 tys. zł, tj. o 100,1%.

Wzrost wydatków wynikał między innymi:

- z większej pomocy dla kombatanów (wzrost z 30 000,0 tys. zł do 44 600,0 tys. zł);
- z szerszej skali wsparcia: pomoc trafiła do większej liczby osób (wzrost z 11 149 do 13 525), a średnia kwota na osobę wzrosła z 2,9 tys. zł do 5,1 tys. zł;

⁹ Wzrost liczby osób wynikał m.in. z rozszerzenia definicji kombatanta, tym: ofiary represji, Sybiracy, wdowy po kombatanach, robotnicy przymusowi, żołnierze górniczy przymusowo zsyłani np. do kopalni rud uranu i cywilne ofiary działań wojennych, działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych.

¹⁰ Wzrost wniosków wynikał ze zwiększenia świadomości w kręgach kombatanów.

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 2029.

¹² Dalej: PFK

- ze wzrostu wydatków administracyjnych, które wyniosły 31 097,0 tys. zł, z czego większość stanowiły wynagrodzenia i pochodne od nich.

(akta kontroli str. 304, 1752)

Szczegółowym badaniem objęto 23 listy wypłat świadczeń udzielonych kombatantom i ofiarom represji wojennych oraz okresu powojennego na łączną kwotę 6347,9 tys. zł, w tym:

- 11 list na łączną kwotę 3950,0 tys. zł, na wypłaty świadczeń pieniężnych dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych;
- pięć list na łączną kwotę 623,0 tys. zł, na wypłaty świadczeń pieniężnych przysługujących osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich¹³ w latach 1939-1956;
- siedem list na łączną kwotę 1774,9 tys. zł, na wypłaty środków pieniężnych na pomoc dla kombatantów i innych osób uprawnionych, w tym osób deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę Niemiecką oraz ZSRR.

Analiza wybranej próby wypłat świadczeń udzielanych kombatantom i ofiarom represji wojennych oraz okresu powojennego wykazała, że w każdym przypadku środki przekazywane były na indywidualny rachunek bankowy osoby uprawnionej.

(akta kontroli str. 1424-1630)

3. W planie finansowym¹⁴ zaplanowano wydatki bieżące jednostki budżetowej w wysokości 37 143,0 tys. zł. Plan po zmianach wyniósł 36 552,0 tys. zł, a wydatki 36 330,3 tys. zł (99,4% planu po zmianach) i były wyższe o 2730,0 tys. zł niż w 2024 r., co wynikało głównie ze wzrostu wynagrodzeń oraz pochodnych od nich.

Szczegółową analizą wybranej próby wydatków bieżących dysponenta III stopnia objęto 46 z 1166 pozycji dziennika o wartości 3259,4 tys. zł wylosowanych metodą MUS oraz 24 pozycje o wartości 313,7 tys. zł dobrane celowo. Łącznie badaniem objęto 70 dokumentów księgowych o wartości 3573,1 tys. zł. Wydatki te zrealizowano z zachowaniem przepisów art. 44 ust. 3 pkt 1 i 3 oraz art. 162 ufp, w granicach kwot określonych w planie finansowym.

(akta kontroli str. 351-417, 518-519, 1631-1646)

4. W 2025 r. zaplanowano realizację sześciu zadań o wartości 470,0 tys. zł. W trakcie roku zrezygnowano z dwóch, a wprowadzono jedno nowe zadanie. W pełnym zakresie zrealizowano wszystkie pięć zadań.

Szef Urzędu w trakcie roku budżetowego dokonał zmiany planu, polegającej na zmniejszeniu pozycji „zakup urządzeń biurowych” w kwocie 90,0 tys. zł i pozycji „zasilanie awaryjne” w kwocie 9,0 tys. zł, z jednoczesnym zwiększeniem wydatków bieżących o 99,0 tys. zł¹⁵. Plan po zmianach wyniósł 371,0 tys. zł, a wykonanie 370,1 tys. zł (99,7% planu po zmianach). W ramach wydatków majątkowych zakupiono sprzęt komputerowy, w tym: przełączniki sieciowe (126,2 tys. zł); serwery (112,9 tys. zł); zasilanie awaryjne (89,2 tys. zł) do serwerowni Urzędu; komputery przenośne (27,8 tys. zł); przestrzeń pamięci zapasowej (14,0 tys. zł). Szczegółowa analiza wybranej próby wydatków majątkowych o wartości 239,1 tys. zł (64,6% poniesionych w 2025 r.) wykazała,

¹³ Dalej: ZSRR.

¹⁴ Ustalony w ustawie budżetowej na rok 2025 z dnia 9 stycznia 2025 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 63).

¹⁵ Zmiana skutkowałą zakupem licencji na oprogramowanie biurowe w związku z uruchomieniem systemu EZD – RP.

że wydatkowano je zgodnie z planem finansowym. Wydatki były gospodarne i celowe, służyły realizacji zadań. Płatności zostały uregulowane terminowo.

(akta kontroli, str. 351-417, 692)

5. Według stanu na 31 grudnia 2025 r. zobowiązania wynosiły 2061,2 tys. zł i były wyższe od zobowiązań na koniec roku 2024 r. o 231,9 tys. zł, tj. 12,7%. Analiza stanu zobowiązań wykazała, że najwyższą pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu wynagrodzeń¹⁶ (1423,8 tys. zł) oraz rozrachunki z dostawcami (295,9 tys. zł). Na koniec 2025 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Kwoty i tytuły zobowiązań wykazanych w sprawozdaniu Rb-28 i Rb-Z były zgodne z ewidencją księgową.

W 2025 r. Urząd nie poniósł wydatków z tytułu kar i odszkodowań wypłacanych na rzecz osób fizycznych, prawnych i innych jednostek organizacyjnych¹⁷.

(akta kontroli, str. 520-531, 1662-1751)

6. W 2025 r. Szef Urzędu dokonał jednej blokady środków w łącznej wysokości 190,0 tys. zł¹⁸. Blokada niewykorzystanych środków spowodowana była częściowym niewydatkowaniem zaplanowanych w 2025 r. środków na dofinansowanie do zakupu m.in. okularów korekcyjnych, niższymi składkami na Fundusz Pracy, zwrotów niewykorzystanych dotacji celowych na dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom i stowarzyszeniom, niższymi wydatkami poniesionymi na realizację zadań w zakresie upamiętniania i popularyzowania tradycji walk o niepodległość i suwerenność. Kontrola prawidłowości dokonanej blokady wykazała, że środki zostały zablokowane oraz wpisane do systemu TREZOR w tym samym dniu, w którym podjęto decyzję o jej utworzeniu, tj. 18 grudnia 2025 r.

(akta kontroli, str. 334-343)

7. W Urzędzie wprowadzono regulacje prawne określające zasady przyznawania, przekazywania, kontroli oraz rozliczenia dotacji¹⁹.

W ustawie budżetowej zaplanowano na dotacje celowe 2800,0 tys. zł, którą w trakcie roku zmniejszono do 2769,0 tys. zł (o 1,1%). Wydatki wyniosły 2739,0 tys. zł (98,9% planu po zmianach) i były wyższe o 526,2 tys. zł od wydatków poniesionych w 2024 r., tj. o 23,8%. Wzrost wydatków na dotacje celowe w 2025 r. wynikał głównie:

- ze zwiększenia dotacji dla Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej (z 760,0 tys. zł do 1120,0 tys. zł);

---

¹⁶ Dodatkowe wynagrodzenie roczne.

¹⁷ W § 4590, § 4600.

¹⁸ Decyzja 54.4143.12.1.2025.BD z 18 grudnia 2025 r.

¹⁹ Zarządzenie Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z dnia 7 stycznia 2025 r. w sprawie zasad przyznawania oraz przekazywania dotacji na finansowanie lub dofinansowanie rządowych zadań związanych z kultywowaniem i upowszechnianiem tradycji walki o niepodległość i suwerenność Rzeczypospolitej Polskiej oraz pamięci o ofiarach wojny i okresu powojennego oraz Zarządzenie Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z dnia 26 lutego 2025 r. w sprawie zasad przyznawania oraz przekazywania dotacji na finansowanie lub dofinansowanie rządowych zadań opiekuńczych, wykonywanych na rzecz środowiska kombatanckiego, działaczy opozycji antykomunistycznej oraz innych uprawnionych zleczanych organizacjom pozarządowym.

- z przeniesienia w 2024 r. środków w kwocie 180 tys. zł na pomoc pieniężną dla kombatanatów na podstawie art. 171 ufp.

(akta kontroli str. 291, 846-929, 1752)

Analiza wybranej próby przyznania, wykorzystania i rozliczenia pięciu dotacji²⁰ udzielonych przez Urząd na łączną kwotę 1334,3 tys. zł (48,8% zrealizowanych wydatków na dotacje) wykazała, że w każdym przypadku wysokość dotacji została prawidłowo przyznana, wykorzystana i rozliczona. Sprawozdania zostały złożone przez beneficjentów w terminie określonym w umowie oraz zatwierdzone w terminach określonych w art. 152 ust. 2 ufp.

(akta kontroli, str. 1026-1423)

W 2025 r. Urząd przeprowadził dwie kontrole u beneficjentów prawidłowości wykonania zadania publicznego, w tym wydatkowania środków finansowych na realizację zadania publicznego²¹. Oceną objęta została forma i tryb złożenia ofert, zawarcia umów, terminowość, realizacja zadań oraz poprawność i terminowość rozliczeń. W obu przypadkach stwierdzono zgodność danych wykazanych w sprawozdaniu z rzeczywistym przebiegiem wykonywanych działań, jak również poprawność rozliczenia dotacji.

(akta kontroli, str. 175-193)

8. W 2025 r. zatrudnienie w Urzędzie wyniosło 151 etatów, co stanowiło w stosunku do 2024 r. wzrost o 3 (148 etatów). Wydatki na wynagrodzenia wyniosły 21 523,3 tys. zł, tj. 100,0% planu po zmianach i były wyższe od wydatków z 2024 r. o 1353,1 tys. zł, tj. o 6,7%. Wzrost wydatków wynikał przede wszystkim z 5-procentowego wzrostu kwoty bazowej. Średnie wynagrodzenie wyniosło 11,9 tys. zł brutto, w tym korpusu służby cywilnej 11,6 tys. zł brutto i żołnierzy i funkcjonariuszy 20,0 tys. zł brutto.

(akta kontroli, str. 541-644)

W 2025 r. siedem osób wykonywało zadania na rzecz Urzędu na podstawie umów zlecenia²². W stosunku do 2024 r. liczba osób zatrudnionych wzrosła o dwie osoby. Wydatki z tego tytułu wyniosły 134,8 tys. zł i były niższe o 1,9% od wydatków poniesionych w 2024 r. (137,4 tys. zł). Przedmiotem zawartych umów zlecenia było m.in.:

- prowadzenie audytu wewnętrznego w rozumieniu przepisów ufp,
- archiwizacja dokumentacji Wydziału Studiów i Analiz w Gabinecie Szefa Urzędu,
- prowadzenie uroczystości (zaangażowanie lektora),
- pełnienie obowiązków pełnomocnika do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych.

Ponadto, w 2025 r. 17 osób wykonywało zadania na rzecz Urzędu na podstawie umowy o dzieło. W stosunku do 2024 r. liczba osób zatrudnionych wzrosła o trzy osoby. Koszt zatrudnienia wyniósł 57,2 tys. zł i był wyższy niż w 2024 r. o 25,3 tys. zł (31,9 tys. zł).

---

²⁰ Umowy GSU3/24/853/2025, GSU3/54/853/2025, GSU3/58/853/2025, GSU3/123/853/2025.

²¹ Umowy nr GSU3/31/853/2025 z dnia 8 maja 2025 r. oraz umowa ZIW z 27.02.2024 r.

²² Umowa zlecenie trwająca 3 miesiące lub dłużej, lub powtarzana nieprzerwanie przez ten okres.

Wzrost wynagrodzenia wynikał z większej liczby zawieranych umów z autorami artykułów zamieszczanych w biuletynie „Kombatant”.

(akta kontroli str. 549-644)

Urząd dwukrotnie poniósł wydatki na wypłatę ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w 2025 r. w łącznej wysokości 116,4 tys. zł. Szczegółowe badanie wykazało, że wystąpiły przesłanki do jego wypłaty, tj. nastąpiło rozwiązanie lub wygaśnięcie stosunku pracy, skutkujące obowiązkiem rozliczenia niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego.

Nie stwierdzono zawarcia nowej umowy z pracownikiem, z którym rozwiązano stosunek pracy.

W obu przypadkach ekwiwalent został wypłacony, przy czym w jednym przypadku²³ z jednodniowym opóźnieniem. Co do zasady wypłata ekwiwalentu za zaległy urlop powinna zostać dokonana w ostatnim dniu świadczenia stosunku pracy²⁴. Opóźnienie w wypłacie ekwiwalentu za niewykorzystany urlop nie skutkowało zapłatą odsetek.

(akta kontroli, str. 646-664)

9. Polityka szkoleniowa w Urzędzie funkcjonowała na podstawie zarządzenia Dyrektora Generalnego Urzędu z dnia 13 stycznia 2012 r. w sprawie wprowadzenia Indywidualnego Programu Rozwoju Zawodowego członków korpusu służby cywilnej w Urzędzie oraz zarządzenia z dnia 24 marca 2025 r. w sprawie organizacji szkoleń w Urzędzie. Zgodnie z § 2 ww. zarządzeń potrzeby szkoleniowe pracowników, odrębnie na każdy rok budżetowy, ustalane były poprzez analizę kierunków rozwoju zawodowego pracowników zawartych w IPRZ oraz analizę potrzeb szkoleniowych komórek organizacyjnych zbieranych przez dyrektorów komórek organizacyjnych. Propozycja planu szkoleń sporządzona na podstawie danych ze wszystkich komórek przekazywana była do akceptacji Dyrektora Generalnego.

Urząd zaplanował w 2025 r. dla członków korpusu służby cywilnej 19 zagadnień szkoleniowych, w tym 15 odpłatnych o szacunkowej wartości 50,0 tys. zł oraz cztery bezpłatne. W ciągu roku zrealizowano 21 szkoleń odpłatnych w ramach służby cywilnej, których łączny koszt wyniósł 50,0 tys. zł (w szkoleniach uczestniczyły 134 osoby) oraz 37 szkoleń bezpłatnych, w których uczestniczyło 112 osób (członków korpusu służby cywilnej oraz osób spoza korpusu).

Urząd wydatkował na dwa kursy językowe – szkolenia poza służbą cywilną – 8,9 tys. zł²⁵.

Ponadto 32 pracowników Urzędu uczestniczyło w 18 szkoleniach centralnych planowanych i organizowanych przez Szefa Służby Cywilnej. Miały one formę kilkugodzinnych webinarów lub szkoleń zdalnych.

(akta kontroli, str. 712-842)

Szczegółową analizą wydatków objęto cztery szkolenia, na które wydatkowano łącznie 13,9 tys. zł (23,6% wydatków na szkolenia ogółem). Stwierdzono, że Urząd przestrzegał postanowień polityki szkoleniowej, m.in. w zakresie sporządzania wniosku o wyrażenie zgody na szkolenie, zgodności

---

²³ Pracownik o nr identyfikacyjnym K1124, rozwiązanie umowy nastąpiło z dniem 3 listopada 2025 r., ekwiwalent w wysokości 4,7 tys. zł został wypłacony 4 listopada 2025 r.

²⁴ Zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy ufp wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokościach i terminach wynikających z zaciągniętych zobowiązań. Ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy powinien zostać wypłacony w dniu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy. Zgodnie z art. 171 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277, ze zm.), w przypadku niewykorzystania przysługującego mu urlopu z powodu ustania stosunku pracy, pracownik nabywa prawo do ekwiwalentu pieniężnego.

²⁵ Dofinansowanie jęz. angielskiego: Szef Urzędu oraz jeden żołnierz zawodowy.

szkolenia z IPRZ pracownika; gromadzenia dokumentacji określonej wewnętrznymi przepisami (dowody płatności, protokoły odbioru usług, sprawozdania podsumowujące ze szkolenia, dyplomy ukończenia, Arkusze Indywidualnej Oceny Szkolenia, etc.).

(akta kontroli, str. 757-795)

10. W 2025 r. toczyły się łącznie 152 postępowania przed sądami administracyjnymi, w wyniku skarg wniesionych przez osoby, którym Szef Urzędu odmówił potwierdzenia statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, jednorazowej lub okresowej pomocy pieniężnej, przyznania uprawnień kombatanckich. W 47 przypadkach postępowania nie zostały zakończone w 2025 r.

(akta kontroli, str. 419-425)

W 2025 r. Urząd uczestniczył jako strona w 15 postępowaniach przed sądami powszechnymi (trzy karne, oraz 12 cywilnych), z których pięć zostało zakończonych²⁶. Łączna wartość przedmiotu sporu wynosiła 106,0 tys. zł.

(akta kontroli, str. 418)

11. Kierownictwo sprawowało kontrolę zarządczą na podstawie zarządzenia z 26 czerwca 2025 r.²⁷ Szefa Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych w sprawie kontroli zarządczej w Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Określono sposób jej wykonywania oraz wdrożono proces zarządzania ryzykiem (identyfikację, analizę i reakcję) w poszczególnych jednostkach organizacyjnych. Główna Księgowa na bieżąco monitorowała limity budżetowe w ujęciu miesięcznym, kwartalnym i rocznym. Szef Urzędu terminowo złożył oświadczenie o stanie kontroli zarządczej za 2025 rok, potwierdzając realizację zaplanowanych celów i mierników²⁸. Zgodnie z przepisami sporządzono plan audytu, a jego wyniki za rok 2025 – obejmujące dwa zadania audytowe – potwierdziły adekwatność, skuteczność i efektywność systemu kontroli.

(akta kontroli, str. 158-174, 194-264)

W 2025 r. w Urzędzie zostały przeprowadzone dwie kontrole zewnętrzne, tj. kontrola wykonania budżetu państwa w 2024 r. w części 54 - Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz postępowanie z materiałami archiwalnymi i dokumentacją niearchiwalną²⁹.

(akta kontroli str. 516)

---

²⁶ Przedmiotem były m. in. spory o nienależne świadczenia, odmowa potwierdzenia statusu działacza opozycji. W 2025 r. Urząd nie poniósł dodatkowych kosztów z tytułu zasądzonych przez sąd kosztów sądowych. Realizując wyroki sądów z tytułu dwóch przegranych postępowań, Urząd wypłacił 7,2 tys. zł.

²⁷ W połowie 2024 r. w Urzędzie został przeprowadzony audyt „Funkcjonowania kluczowych elementów systemu kontroli zarządczej, w szczególności procesu monitorowania, oceny realizacji celów i zadań oraz zarządzania ryzykiem w UdSKIOR” zlecony przez Ministerstwo Finansów. W jego rezultacie sformułowano zalecenie o rozważenie wprowadzenia formalnych procedur w formie zarządzenia Szefa Urzędu w sprawie kontroli zarządczej, którego celem byłoby usystematyzowanie funkcjonujących w Urzędzie rozwiązań i mechanizmów w zakresie kontroli zarządczej. Skutkiem było wprowadzenie ww. zarządzenia.

²⁸ Nazwa miernika: Odsetek rozstrzygniętych spraw dotyczących kombatantów i innych osób uprawnionych, planowana wartość na koniec roku: 61,49%, osiągnięto: 75,25%.

²⁹ NIK, Archiwum Akt Nowych, do dnia zakończenia kontroli, Urząd nie otrzymał wystąpienia pokontrolnego.

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 54 przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Urząd realizował wydatki zgodnie z obowiązującym planem finansowym. Wydatki realizowane były w sposób celowy, legalny i gospodarny i służyły one realizacji zadań jednostki. Prawdłowo realizowano szkolenia – zgodnie z przyjętym planem oraz regulacjami dotyczącymi kierunków rozwoju zawodowego pracowników w połączeniu z IPRZ.

Wystąpiły dwa przypadki zapłaty ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy z uwagi na rozwiązanie lub wygaśnięcie stosunku pracy. W jednym przypadkach wystąpiło jednodniowe opóźnienie w wypłacie ekwiwalentu, które nie skutkowało zapłatą odsetek.

2. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2025 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Analiza prawidłowości sporządzania sprawozdań wykazała, że kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Sprawozdania zostały sporządzone zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej³⁰, zachowując wymaganą strukturę oraz terminowość przekazywania danych do systemu Informatycznej Obsługi Budżetu Państwa (TREZOR).

Dane zawarte w sprawozdaniach rzetelnie odzwierciedlały stan faktyczny operacji budżetowych i stanowiły wiarygodną podstawę do oceny wykonania planu finansowego jednostki.

(akta kontroli, str. 1652-1751)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

---

³⁰ Dz. U. poz. 133, ze zm.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania uwag i wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³¹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Warszawa, dnia 10 kwietnia 2026 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Katarzyna Budnikowska

/podpisano elektronicznie/

---

³¹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres do doręczeń elektronicznych NIK, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045 z późn. zm.). w przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie, w miarę możliwości, skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy jednostki kontrolnej NIK przeprowadzającej postępowanie kontrolne.